

SAJTÓSZEMLE

(Utoljára frissítve: 2017.08.24.)

ÜGYNÖKSORSOK - ÜGYNÖK? SORSOK? KÖTETBEMUTATÓ

TELEVÍZIÓS MEGJELENÉSEK

- [ÜGYNÖKSORSOK - ÜGYNÖK? SORSOK? CÍMMEL JELENT MEG KÓNYÁNÉ KUTRUCZ KATALIN KÖNYVE](#) - ATV START+

RÁDIÓS MEGJELENÉSEK

- [MI LENNE AZ ÉRTELME ANNAK, HA MEGISMERNÉNK EGY KÖZEL HARMINC ÉVE LEVÁLTOTT RENDSZER ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATÁNAK BESÚGÓIT?](#) - INFORÁDIÓ - ARÉNA
- [ÖSSZEÁLLÍTÁS: MEGJELENT AZ ÜGYNÖKSORSOK CÍMŰ KÖNYV, AMELY A RENDSZERVÁLTÁS ELŐTTI IDŐK ÜGYNÖKEIRŐL SZÓL](#) - KOSSUTH RÁDIÓ, VASÁRNAPI ÚJSÁG
- [A KÁDÁR-RENDSZER ÜGYNÖKEIRŐL ÉS BESÚGÓIRÓL JELENT MEG KÖTET](#) - KARCFM, DÉLI NEWS
- [A KÁDÁR-KORSZAK ÜGYNÖKEINEK ÉLETÉT MUTATJA BE EGY ÚJ KÖNYV](#) - KARC FM, HANGOLÓ
- [MŰSORFOLYAM REGGELINFÓ](#) - INFORÁDIÓ, MŰSORFOLYAM

NYOMTATOTTSAJTÓ-MEGJELENÉSEK

- [NEM JÓ ÖTLET NYILVÁNOSSÁGRA HOZNI](#) - NÓGRÁD MEGYEI HÍRLAP
- [DELEJES SZALAGOK, REJTŐZKÖDŐ ÜGYNÖKÖK](#) - MAGYAR IDŐK

ONLINEMÉDIA-MEGJELENÉSEK

- [KUTRUCZ KATALIN: NINCS ÜGYNÖKLISTA](#) - INFORADIO.HU

- [KUTRUCZ KATALIN: LEHETNEK KÜLFÖLDÖN AKTÁK A RENDSZERVÁLTÁS-KORI BESÚGÓKRÓL - INFORADIO.HU](#)
- [EGY TULAJDONSÁGOK NÉLKÜLI LISTA - LATOSZOGBLOG.HU](#)
- [NEM BIZTOS, HOGY JÓ ÖTLET LENNE A NYILVÁNOS ÜGYNÖKLISTA - MNO.HU](#)
- [ÜGYNÖK-SORSOK? - ASPEKTUS.EU](#)
- [A TÖRTÉNETEK FONTOSABBAK, MINT AZ ÜGYNÖKLISTÁK - HIRADO.HU](#)
- [10 ATV.HU-S CIKK, AMI ÖSSZEFOGLALJA A HETET - ATV.HU](#)
- [NEVES ÚJSÁGÍRÓRÓL DERÜLT KI ÜGYNÖKMÚLTJA - VALASZ.HU](#)
- [ITT A KIADVÁNY A KOMMUNISTA ÁLLAMBIZTONSÁG MAGYAR ÜGYNÖKEIRŐL - INFORADIO.HU](#)
- [PAPÍRJA VAN EGY KORMÁNYTAG ÜGYNÖKMÚLTJÁRÓL? KITÖRÖLHETI VELE - VALASZ.HU](#)
- [ÚJ „ÜGYNÖKKÖNYV” LEPLEZI LE AZ '56-OS MÁRTÍROK BESÚGÓJÁT - ATV.HU](#)
- [MOST MÁR EGYENESEN AZT HAZUDJA A NEB, HOGY A BESÚGÓ VOLT AZ ÁLDOZAT, AZÉRT NEM SZABAD NYILVÁNOSSÁGRA HOZNI AZ ÜGYNÖKLISTÁKAT - KURUC.INFO](#)

TELEVÍZIÓS MEGJELENÉSEK

Részletek

[Ügynöksorsok - Ügynök? Sorsok? címmel jelent meg Kónyáné Kutrucz Katalin könyve](#)

ATV START+ - 2017.06.29.

Szereplők: Kónyáné Kutrucz Katalin, a kötet társszerzője

Kapcsolódó videó:

<http://www.atv.hu/video/video-20170629-ugynoksorsok-ugynok-sorsok>

A hírt közzétettük a NEB közösségi oldalán:

<https://business.facebook.com/nemzetiemelekezetbizottsaga/posts/1906094732937250>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

RÁDIÓS MEGJELENÉSEK

Részletek

[Mi lenne az értelme annak, ha megismernénk egy közel harminc éve leváltott rendszer állambiztonsági szolgálatának besúgóit?](#)

INFORÁDIÓ - ARÉNA - 2017.08.10.

Szereplők: Kónyáné Kutrucz Katalin, főigazgató-helyettes, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára

Kapcsolódó hanganyag:

http://inforadio.hu/arena/2017/08/10/vendegunk_kutrucz_katalin_az_allambiztonsagi_szolgalatok_torteneti_leveltaranak_foigazgato-helyettese/

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

[Összeállítás: Megjelent az Ügynöksorsok című könyv, amely a rendszerváltás előtti idők ügynökeiről szól](#)

KOSSUTH RÁDIÓ, VASÁRNAPI ÚJSÁG - 2017.06.18.

Mv: A rendszerváltozás óta állandóan felmerülő kérdés, hogy nyilvánosságra kell-e hozni az 1945 és '90 között szervezett hálózati személyek listáját. De vajon mit lehet kiolvasni egy névsorból? Nyilván jogos követelés, hogy a politikai rendőrség tudatos kollaboránsait megismerje a közvélemény. De valóban egyenlőségjelet lehet-e húzni

ügynök és ügynök között? A Nemzeti Emlékezet Bizottsága által a héten bemutatott Ügynöksorsok című kötet az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött iratokban ügynökként feltüntetett több mint hetven ember sorsán keresztül szeretné megmutatni, mennyire nem egyértelmű a válasz. A könyvbemutatón először Földváryné Kiss Rékát, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnökét kérdeztem arról, mennyi időnek kell eltelnie ahhoz, hogy egy történelmi korszakot valóban tisztán láthassunk?

Földváryné Kiss Réka, elnök, Nemzeti Emlékezet Bizottsága: Minél közelebb vagyunk egy korszakhoz, annál inkább tudjuk megszólaltatni azokat az embereket, akik ennek részesei voltak, végig élték bármely oldalon is. Nyilván van egy olyan típusú előnye a távolságnak, hogy kevesebb a konkrét személyes érintettség és érzékenység, de nagyon könnyen eshetünk abba a hibába, hogy csak akkor és a (...) által ránk hagyományozott iratanyagon keresztül láttunk egy kort. Ez baj.

R: Az ügynökkérdés a legforróbb vas.

Földváryné Kiss Réka: Amikor az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárával együtt kezdtük az úgynevezett híresen hírhedt mágnesszalagok föltárását, amely egyfajta adatbázis a kommunista diktatúra által hálózati személyként nyilvántartott személyeknek egy töredékes adatbázisa. És akkor kezdtünk el arról beszélni, hogy vajon egy lista, akár egy úgynevezett ügynöklista mit mutat meg erről az időszakról? Tulajdonképpen tudatosodott bennünk, hogy egy teljes ügynöklistát nem lehet összeállítani. Ez a kötet éppen azt mutatja meg, hogy a ránk dokumentáció az mennyire töredékes, mennyire esetleges? Azt gondolom, hogy a lehető legteljesebb iratanyagot kutathatóvá kell tenni. Hát fontos az, hogy megismerjük a történelmünket. Hogy ebből mit hozunk egy az egyben nyilvánosságra, ez azért megfontolandó. Hiszen az ügynökök jelentésének a nagy része is az áldozatokról szól. Tehát akarjuk-e azt, hogy a szüleink, nagyszüleinkről készített jelentések, amelyekben nyilvánvalóan az ő problémáikról, magánéleti, munkahelyi, egyéb bonyodalmaikról, feszültségeikről adtak képet az ügynökök egy sajátos torz szemüvegen keresztül. Ezt akarjuk mi egy az egyben forráskritika nélkül, értelmezés nélkül, sokszor hamis adatokat akarunk viszont látni a neten. Én nem ezt az utat látom járhatónak, hanem azt, hogy minél inkább az anyagokat összegyűjtsük, föltárjuk és értelmezve adjuk közre.

Mv: Kónyáné Kutrucz Katalinnak, illetve Petrikné Vámos Idának mennyi ideje van tulajdonképpen ebben a kötetben?

Petrikné Vámos Ida, író: Sok. Húsz év, amit együtt dolgoztunk, és plusz a három év, amit intenzíven a köteten dolgoztunk.

Kónyáné Kutrucz Katalin, társszerző: Hát ugye az ügynök dossziékat első perctől kezdve lapozgatjuk. Nem kifejezetten ezzel a céllal kezdtük el, hanem mind a ketten a levéltárban dolgozunk. Az anyagot ismerni kell. Én főigazgató-helyettes voltam, Ida főosztályvezető. Hát nekünk kell a legjobban ismerni az anyagot.

Mv: Az ügynökkérdés ugye a rendszerváltozás óta a legforróbb kérdés. Nyilvánosságra hozzuk, milyen sorsokba engedjük bepillantást egyébként az átlagos hétköznapi embereknek vagy kiknek engedjük egyáltalán bepillantást? Mi az, amit valóban ki lehet olvasni ezekből a dossziékból, mi az, amire valóban választ lehet keresni?

Kónyáné Kutrucz Katalin: Arra mindenképpen, hogy az állambiztonság hogy hálózatba gyakorlatilag az egész társadalmat. Igaz, hogy a különböző időszakokban különböző mértéken. Talán finomodtak a módszerek.

Petrikné Vámos Ida: Éppen amit említettem most, amit a napokban találtam, ezt a jelentést, ebben van 1969-ben a hírszerzésnek küldtek meg egy jelentést és abban a hálózati munka 1940 és 1969 időszakáról volt egy összefoglaló. És írják azt, hogy a '45 után elsősorban a politikai bűncselekmény felderítésére kellett az ügynököket beszervezni. Hát természetesen erőszakos módszerekkel. Sőt, volt, amikor fizikai erőszakot is kellett alkalmazni ahhoz, hogy a beszerzés megtörténjen. Aztán később már a lelki ráhatás, család, a tipikus példa ugye a négygyerekes családapa.

Kónyáné Kutrucz Katalin: Ugye az irataink töredékesek. Tehát nem tudom, hogy eljutott-e a beszerzéshez, de engem az rázott meg a legjobban, amikor azt írja az egyik tartótiszt, hogy valaki valakit be akar szervezni, és az indok arra, hogy miért fog sikerülni, és miért lesz jó ügynök. Hát azért, mert van egy felesége, négy kiskorú gyereke. A kisgyerekek miatt az asszony nem tud dolgozni. Ezért neki kell eltartania a családját. Nem engedheti meg magának, hogy elveszítse a munkáját, biztos jó ügynök lesz belőle. Megmondom őszintén, engem ez jobban megrázott, mintha megverték volna.

R: Nyilván vizsgálgással olvassa az ember a listákat, hogyha akár egy névsort lát. Hogy na, itt vannak az ügynökök, akik az állambiztonságnak dolgoztak. De azért nagy kérdés, hogy ki az ügynök?

Petrikné Vámos Ida: Rendkívül, és az az igazság, hogy minél inkább elmélyülünk az anyag ismeretében, annál inkább cizellálni kell. Mert volt olyan ügynök, aki hát igaz,

hogy évekig jelentett, viszont nem mondott semmit. De volt olyan, aki önként jelentkezett. Hát ebben a kötetben van egy olyan, aki önként jelentkezett, hogy ő ismeri azt az embert, és az neki gyanús, és engedjék meg, hogy figyelje. És hát majdnem akasztófára juttatta ugye. Ki is írtuk a nevet, az áldozat nevét is, mert az nyilvánosságra került annak idején, tehát majdnem akasztófára jutatta, gyerekkori barátját. És mindössze azért volt ez az egész, mert egy kisvárosban nőttek föl, az áldozat az egy módos polgári családból származott, ő pedig egy egyszerű szabó volt a papája és gondolta, hogy most bosszút áll rajta és majdnem bejuttatta tényleg a kötél alá, az akasztófa alá.

Kónyáné Kutrucz Katalin: Egyrészt mi legyen a lista alapja, már az is vitatható. Mennyi adat kell ahhoz, hogy valakit ügynöknek lehessen nevezni. Óriási különbség van azok között, akit törvény szerint ügynöknek lehet nevezni annak alapján, hogy mit csináltak. Van, aki nem csinált az égvilágon semmit, mert egyik nap beszervezték, másik nap meg azt mondta, hogy a lelkiismeretével nem tud elszámolni, és ezért nem hajlandó csinálni semmit. Van, akiért meg akasztottak. Hát nehogy már nekem valaki azt mondja, hogy ez a két eset egyenlő.

Petrikné Vámos Ida: Nem csak az, hanem hogy rendkívül hiányosak az iratok. Tehát nem hiszem, hogy vindikálhatja bárki azt a jogot, hogy meglévő iratok alapján valakire azt mondja, hogy ügynök, a másik nem ügynök. Igaz, hogy a jogszabály, törvényi rendelkezések alapján akár még ügynök is lehet.

Kónyáné Kutrucz Katalin: Az, hogy azt mondjuk, hogy önmagában a lista létrehozásával nem értünk egyet, az nem jelenti azt, hogy a történelem megismertetésével és feldolgozásával nem értünk egyet. Az események megismerése, akár nevekkkel együtt az fontos dolog.

R: Tulajdonképpen milyen dossziékat lapozgattak? Mennyi dokumentum áll a rendelkezésükre?

Kónyáné Kutrucz Katalin: Négyezer méternyi anyagunk van. Tehát ez azt jelenti, hogyha a papírlapokat élére állítjuk, akkor négy kilométeren keresztül lehet sétálni és most reméljük, hogy a mostani törvénymódosítás után ez az iratmennyiség meg fog nőni.

R: Mi az, amit megsemmisítettek? Tudják-e, hogy mikor, miért egyáltalán?

Petrikné Vámos Ida: Részben tudjuk. Amik megmaradtak selejtezési jegyzőkönyvek, megsemmisítési jegyzőkönyvek, azokból tudjuk. Sőt, volt a nyilvántartó könyvek,

iktatókönyveknek nevezzük, abba is sokszor beleírták. Az a biztos, amire rányomták a pecsétet, hogy megsemmisítve.

R: Mondjanak nekem egy-egy példát ezek közül a sorsok közül, ami akár megrázó volt, akár tanulságos, akár döbbenetes.

Petrikné Vámos Ida: Én az Ibolyát talán, az egy elég érdekes. Merthogy valójában ügynök volt, de...

R: Ibolya a fedőneve?

Petrikné Vámos Ida: Ibolya fedőnéven, de valójában áldozat volt. A férje disszidált, és ráállították a férje legjobb barátját, aki történetesen ügynök volt. Mindent ki tudott szedni belőle, sőt szerelmet vallott neki, tehát még az érzelmeire is apellálva kiszed belőle mindent és ezen az alapon be akarták szervezni, azért, hogy hazacsábítsa a férjét és hát börtönbe kerüljön. És a hölgy, egy középfokú végzettségű vállalatnál volt ilyen előadói státuszban, annyi esze volt, hogy azért ő igyekezett eleget tenni a már szeretett férfinak, ugye az ügynöknek, de azért védte a férjét is, a gyerekének az apját és helyellközzel mindig üzengetett, hogy ne hogy hazajöjjön. És szerintem nagyobb áldozat volt mint az, akiről jelentenie kellett volna. Nagyon árnyaltan kéne ezeket nézni, mert tényleg van a Lukács-féle ügy, ami hát egyértelmű gazemberség.

Kónyáné Kutrucz Katalin: Renner Péter fölakasztatója. Igaz ugyan, hogy neki is volt '56-os cselekménye, tehát őt is lecsukhatták volna, megijedt és egy tanárán keresztül elszaladt az állambiztonsághoz és beszervezett az ávosok közül kettőt a Renner Péter mellé úgy, hogy úgy állította be őket, és azok is megvan a kioktatás, hogy mit hogyan kell csinálni, minthogyha ők is forradalmárok lettek volna, és saját forradalmi sejtjük van. Átverték a Rennert, aki ezt elhitte és ezen a konspirációs helyzeten keresztül tudomást szerzett az állambiztonság természetesen arról, hogy a Renner mikor akar visszamenni Ausztriába, mikor viszi ki az állambiztonság számára fontos névsorokat, és a Renner Pétert letartóztatták és aztán föl is akasztották. Egyébként abban a perben három embert akasztottak fel és több mint hetven év börtönt szabtak ki. Meg kell mondani a korrektség kedvéért, hogy mi csak nagyon kivételes esetben írtuk le az ügynöknek a nevét, mert nem ez volt a célunk. Ott írtuk le az ügynöknek a nevét, ahol ez vagy már nyilvánosságra került, vagy egy új, ha úgy tetszik, felfedezés, mint például a Renner Péter esetében, ahol ugye egészen eddig mást tekintettek a lebuktatójának, vagy pedig olyannál, aki életének különböző szakaszaiba különböző módon kapcsolódott az állambiztonsághoz. Volt, amikor hálózati személy volt, de

olyan is amikor SZT-tiszt volt és az SZT-tisztek adatai azok az Alaptörvény szerint nyilvánosságra hozhatóak.

R: Most is, hogyha valakit megfigyeltek, tulajdonképpen hozzájuthat azokhoz az adatokhoz, hogy ki és miért figyelte őt meg?

Petrikné Vámos Ida: Sőt, nemcsak a saját maga, hanem az egyenesági leszármazottai, unokák, már dédunokák is jelentkeztek a nagypapa, nagymamának az anyagáért.

R: Honnan tudja valaki, hogy ő érintett?

Kónyáné Kutrucz Katalin: És ők megtudhatják a róluk jelentő ügynöknek a nevét, és nyilvánosságra is hozhatják, mert ez az ő közös ügyük, az ő elszámolni valójuk.

R: De honnan tudja valaki, hogy érintett?

Petrikné Vámos Ida: Hát nem mindig tudja. Van, amikor érezte, hogy olyan helyzetben volt, lehet, hogy börtönben volt és gondolja, hogy figyelték. De hát van, aki arra gondol, hogy az elmúlt rendszerben annyi embert megfigyeltek, akarom tudni, hogy engem megfigyeltek-e.

Kónyáné Kutrucz Katalin: És akkor mi azt tudjuk neki mondani, hogy vagy találunk róla iratot, azt senkinem nem mondjuk, hogy soha nem figyelték meg, mert azt tudjuk mondani, hogy a jelenlegi feldolgozottság szintén nem találtunk róla iratot, merthogy ugye abból tudunk anyagot adni, ami a rendelkezésünkre áll.

R: El fog jönni egyszer az a pillanat, hogy azt mondhatjuk, hogy na, tisztán látunk? Most már feltérképeztünk. Eljöhét?

Petrikné Vámos Ida: Hát két-háromszáz évvel ezelőtti történelmi eseményeket is sokszor még olyan új adatok kerülnek elő, amik pontosítják a tisztán látást, tehát nem tudom. Szóval, segíteni kell a kutatást. Ugye az a levéltárnak a feladata, hogy a történelmi kutatást segítse elsősorban, illetve nálunk egyenrangú ugye az állampolgárok és a történelmi kutatás segítése, és a történészek jöjjenek. Mi is igyekszünk, rengeteg kiadványunk megjelent. Jöjjenek a történészek és kutassanak.

Kónyáné Kutrucz Katalin: A cél az volt, hogy próbáljuk megmutatni azt, hogy ez az egyfolytában előjövő, hol vannak az ügynöklisták című követelés, ez egy fals követelés. Félrevezető és nem segít a múlt feltárásában. A múlt feltárásában az segít, hogyha a történeteket hozzuk nyilvánosságra, nem pedig neveket hosszan, sorba, mindenféle egyéb jelzés nélkül.

- Zene -

Mv: Van-e különbség ügynök és ügynök között? Ügynöksorsok címmel jelentetett meg kötetet a Nemzeti Emlékezet Bizottsága. A szerzőkkel, Kónyáné Kutrucz Katalinnal és Petrikné Vámos Idával beszélgettem.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

A Kádár-rendszer ügynökeiről és besúgóiról jelent meg kötet

KARCFM, DÉLI NEWS - 2017.06.16.

Mv: A Kádár-rendszer ügynökeiről és besúgóiról jelent meg kötet a Nemzeti Emlékezet Bizottsága gondozásában. Kónyáné Kutrucz Katalin a kötet társszerzője a KarcFM reggeli hírműsorában arról beszélt, hogy egyre nagyobb az igény a társadalomban, hogy megismerje ezt a korszakot, az ügynökök működését, ugyanakkor arra is figyelmeztetett, hogy a történelmet nem lehet pusztán listák alapján megismerni. A kötet szerteágazó kutatómunka eredményeként hetven, véletlenszerűen kiválasztott ember sorsát mutatja be.

Kónyáné Kutrucz Katalin, író: Vannak köztük olyanok, akik ugyan törvény szerint ügynöknek minősülnek, valamilyen megfélemlítés hatására beszervezték őket, de másnap már megtagadták az együttműködést és nem jelentettek senkiről. Vannak köztük olyanok, akik össze-vissza locsogtak, fecsegték, de semmi érdemit nem mondtak. Olyanok is voltak, akik megtévesztették a szerveket, de viszont olyanok is voltak, akik miatt másokat különböző hátrányok értek. Vagy olyan, hogy nem kaptak útlevelet, vagy olyan, hogy börtönbe csukták őket, és még olyan is, hogy felakasztották őket. Tehát nem gondoljuk, hogy a beszervezett aztán munkát másnap megtagadott embert, azt lehet egy sorba említeni azzal, aki miatt akasztottak. Ezt tulajdonképpen ezt a sokféleséget szeretettük volna bemutatni, meg annak a nehézségét, hogy sokszor olyan hiányosak az adatok, hogy nem tudunk megállapítani semmit sem, tehát az is problémás, hogy ha egy listát nyilvánosságra hoznánk, akkor azt milyen alapon tennénk meg. Tehát ki kerülne föl a listára.

Mv: Kónyáné Kutrucz Katalin beszélt arról is, hogy azzal, hogy az egykori ügynöki jelentéseket is tartalmazó mágnesszalagok átkerülnek a történelmi levéltárba pontosabb képet kaphatunk a Kádár-rendszer besúgóhálózatának működéséről.

Kónyáné Kutrucz Katalin: Ezekről csodát várni nem lehet. A hálózati részben csak személyes adatok szerepelnek, meg az, hogy élő, vagy nem élő hálózatról van szó. Sőt, a születési dátum ki sem olvasható, de arra mindenképpen jó, hogy a nálunk lévő anyaggal összevetve elősegítse a kutatást. Mert a két anyag, ami a mágnesszalagokon van és ami nálunk van, az nagyszerűen kiegészíti egymást.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

A Kádár-korszak ügynökeinek életét mutatja be egy új könyv

KARC FM, HANGOLÓ - 2017.06.16

Szereplők: Kónyáné Kutrucz Katalin, író

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Műsorfolyam Reggelinfó

INFORÁDIÓ, MŰSORFOLYAM - 2017.06.16.

70 ember sorsán keresztül ismerheti meg a kommunista állambiztonság a most megjelent Ügynöksorsok? – Ügynök? Sorsok? A hálózati lét sokfélesége és a megismerés korlátai című könyvben Szereplők: Földváryné Kiss Réka, elnök, Nemzeti Emlékezet Bizottsága

Hasonló tartalommal:

INFORÁDIÓ, MŰSORFOLYAM - 2017.06.16. 11:10:10

INFORÁDIÓ - MŰSORFOLYAM - 2017.06.16. 07:54:38

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

NYOMTATOTTSAJTÓ-MEGJELENÉSEK

Részletek

Nem jó ötlet nyilvánosságra hozni

NÓGRÁD MEGYEI HÍRLAP - 2017. 07. 07.

Az Országgyűlés egyik utolsó döntése volt, hogy az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárába (ÁBTL) kerülhetnek azok a mágnesszalagok, amelyeken a Kádár-rendszer utolsó éveinek állambiztonsági információit tárolták. Ha megkapják a mágnesszalagokat, akkor azonosíthatók lesznek az eddig csak fedőnéven ismert ügynökök. Kónyáné Kutrucz Katalin, a levéltár főigazgató-helyettese szerint nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartást – írja csütörtöki számában a Magyar Idők.

Budapest. Mint a lapnak adott interjúban Kónyáné Kutrucz Katalin elmondta, a papíralapú hálózati nyilvántartásban nem csak ügynökök szerepelnek. Ott tartották nyilván a sikertelen beszerzéseket, a figyelőkartonosokat, azaz azokat, akiknek csak tervezték a beszerzését, és ott szerepelnek a 6a kartonosok, akik egy ügynök valamilyen szempontból érdekes kapcsolatai.

A tényleges tevékenységről a karton nem sokat árul el.

Van, aki nem jelentett, van, aki jelentett, de érdemi információt nem adott, és van, akinek a jelentése miatt valaki állását veszítette, bebörtönözték vagy felakasztották. A listán mindegyikük egyenlő lenne, ez történelemhamisítás. Másik oldalról meg nem szerepelnének a listán azok, akik nincsenek benne a hálózati nyilvántartásban, de a megfigyeltek dossziéiból meg állapítható, hogy káros ügynökök voltak – mutatott rá a levéltár főigazgató-helyettese.

Arra a kérdésre, hogy a törvénymódosítással a levéltárba hány mágnesszalag kerül át, és mit tartalmaznak, Kónyáné Kutrucz Katalin elmondta, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatalban háromfajta adattár tartalmazó mágnesszalag van. A H jelű a hálózati adattár, amely ugyanúgy, mint a papíralapú hálózati nyilvántartás, nemcsak az ügynökök adatait tartalmazza, hanem a figyelőztetett és a 6a kartonos személyeket is. A G jelű adattár a megfigyeltek adatait tartalmazza, továbbá van a K jelű, azaz a

kémelhárítási adattár. A nyilvántartások nem teljesek, rendszeresen töröltek belőlük adatokat – tette hozzá.

Mint mondta, eddig azért nem lehetett kutatni ezeket, mert a levéltár nem vehetett át államtitkot, és ebben államtitok is van. „Biztos vagyok abban, hogy államtitokként van számon tartva egy csomó olyan név, amelynek már nincs szüksége erre a minősítésre” – vélte Kónyáné Kutrucz Katalin.

A cikk, hasonló tartalommal megjelent a Somogyi Hírlapban, a Petőfi Népében, az Új Néplapban, a Békés Megyei Hírlapban, a Tolna Megyei Népújságban, a Heves Megyei Hírlapban, a Dunántúli Naplóban és a 24 óra című lapban.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Delejes szalagok, rejtőzködő ügynökök

MAGYAR IDŐK - 2017. 07. 06.

Szerző: Pataki Tamás

Az Országgyűlés egyik utolsó döntése volt, hogy a levéltárába kerülhetnek azok a mágnesszalagok, amelyeken a Kádár-rendszer utolsó éveinek állambiztonsági információit tárolták. Ha megkapják a mágnesszalagokat, akkor azonosíthatók lesznek az eddig csak fedőnéven ismert ügynökök. Erről Kónyáné Kutrucz Katalinnal, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgató-helyettesével beszélgettünk.

– Jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartást?

– Nem. A papíralapú hálózati nyilvántartásban nem csak ügynökök szerepelnek.

Ott tartották nyilván hatos kartonon a sikertelen beszerzéseket, a figyelőkartonosokat, azaz azokat, akiknek csak tervezték a beszerzését, s akik ezt lehet, hogy nem is sejtették. Ott szerepelnek a 6a kartonosok, akik egy ügynök valamilyen szempontból érdekes kapcsolatai. Ilyenkor a karton előlapján ezek a személyek szerepelnek, a hátlapon pedig az az ügynök, akinek a kapcsolatai. Továbbá a tényleges tevékenységről a karton nem sokat árul el. Van, akit beszerveztek, de nem jelentett, van, aki jelentett, de érdemi információt nem adott, és van, akinek a jelentése

miatt valaki nem kapott útlevelet, nem léptették elő, állását veszítette, bebörtönözték vagy felakasztották. A listán mindegyikük egyenlő lenne, ez történelemhamisítás. Másik oldalról meg nem szerepelnének a listán azok, akik nem szerepelnek a hálózati nyilvántartásban, de a megfigyelték dossziéiból megállapítható, hogy káros ügynökök voltak.

Delejes szalagok, bujkáló ügynökök

Kónyáné Kutrucz Katalin szerint nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartást

– Felvetődik, módosítani kell a 2003-as törvényt, amely meghatározza, ki tekinthető ügynöknek.

– Ebben rejlik némi igazság. A probléma az, hogy nehéz egzaktul megfogalmazni, kit tekintek annak. A tiszta eset az, ha valakinek megvan a B – szervezési – és az M – munka– dossziéja.

Akinek a két dossziéja közül csak az egyik van meg, azzal is hasonló a helyzet.

Az esetek egy részében támpontot jelenthetnek a megfigyelték dossziéiban lévő jelentések. Ha azonban csak különböző hálózati kartonok vannak, már nagyon nehéz az ügy. A törvény meghatározása két okból nem jó: egyrészt ügynöknek tekinti azt is, akinek aláírt szervezési nyilatkozata van. Ez azért gond, mert vannak olyan esetek, amikor valaki ijedtében aláírt, de senkiről sem jelentett. Ilyen például a nyilvánosság előtt már ismert Csurka István esete, aki kényszer hatására aláírt ugyan, de soha nem jelentett. Ennek ellenére kartonja szerint csak az aláírás után hét évvel zárták ki, és az igazság csak egy alapvetően nem róla szóló dossziéból derül ki. Másrészt azért nem jó a mostani megfogalmazás, mert van, akinek se nyilatkozata, se konkrét jelentése nincs, és annak sincs nyoma, hogy ügynöki tevékenységéért előnyben részesült volna, a hálózati kartonok mégis arra engednek következtetni, hogy ügynök volt.

– Végre átkerülnek a levéltárba a mágnesszalagok. Hány van belőlük és mit tartalmaznak?

– Az Alkotmányvédelmi Hivatalban háromfajta adattárat tartalmazó mágnesszalag van. A H jelű a hálózati adattár, amely ugyanúgy, mint a papíralapú hálózati nyilvántartás, nemcsak az ügynökök adatait tartalmazza, hanem – amint azt a papíralapú nyilvántartás kapcsán már mondtam – a figyelőztetett és a 6a kartonos személyeket is. A G jelű adattár a megfigyelték adatait tartalmazza, továbbá van a K

jelű, azaz a kémelhárítási adattár. A nyilvántartások nem teljesek, rendszeresen töröltek belőle adatokat. Az egyes személyek azonosítását megnehezíti, hogy a születési dátumok, bár elvileg szerepelnek, jelenleg nem olvashatók el. Egy olyan országban, ahol sok Kis János és Nagy Ferenc van, ez okozhat gondokat. De a H jelű adattárban például szerepel az anyja neve, ha a lakcíme fontos volt, akkor az is, ha foglalkoztatott hálózati személy volt, akkor rajta van annak a szervnek a kódja, amely foglalkoztatta, ha kizárták, akkor a B dosszié száma.

– Eddig miért nem lehetett ezeket kutatni? Miért misztifikálták a dokumentumokat?

– Mert nem vehettünk át államtitkot, és ebben államtitok is van, de az új törvénymódosítással már átvehetünk és elkezdődhet az egész felülvizsgálata.

Biztos vagyok abban, hogy államtitokként van számon tartva egy csomó olyan név, amelynek már nincs szüksége erre a minősítésre.

– Van arra szándék, hogy több minősített irat kutathatóvá váljon.

– A Nemzeti Emlékezet Bizottságának joga van minősített adatok megismerésére, ezért úgy döntött, hogy megnézi a mágnesszalagokat. Szakértelmünk nekünk van, mi dolgozunk ezekkel az iratokkal. Most kiderül, hogy mennyi a '90 előtti minősített irat. Mert most már meg tudjuk nézni és a minősített iratot is át lehet szállítani. Akkor arról is tudunk majd beszélni, hogy van-e értelme a további titkosításnak vagy nincs. Valószínűnek látszik, hogy viszonylag nagy számban lesz visszaminősítés.

– Magyarországon európai viszonylatban mennyire kutathatók a kommunizmus állambiztonságának iratai?

– Minden ellenkező híresztelés ellenére szabadon kutathatók az anyagaink.

Van azonban egy korlát. Nem ismerhetők meg a szexuális szokásokra és kóros szenvedélyekre vonatkozó adatok, továbbá az egészségi állapotra vonatkozó információk csak akkor, ha összefüggésbe hozhatók az állambiztonság tevékenységével. Németországban sokkal kevesebb anyag ismerhető meg, mint nálunk. A cseheknél meg szabadabb a kutatás. Mi valahol középen vagyunk ebben a mezőnyben.

– Az Ügynöksorsok – Ügynök?

Sorsok? – A hálózati lét sokfélesége és a megismerés korlátai című, Petrikné Vámos Idával közösen írt könyvükben hetven véletlenszerűen kiválasztott ügynök hálózati anyagát dolgozzák fel. Mennyire véletlenszerűen?

– Azok közül az iratok közül választottuk ki a szereplőket, akiket az adott iratban hálózati személyként tüntettek fel. Tehát ügynökök. Az egyes személyeknek különféle

típusú és mennyiségű iratanyaga van. Van, akinek csak egy hatos kartonja, másnak adatlapja, megint másnak B, azaz beszerzési vagy M, azaz munkadossziéja, az is lehet, hogy egy megfigyelt személy dossziéjában szerepel, vagy az előbb felsoroltak közül különböző variációkban több helyen is van róla irat. Ezen felül nagyon különböző lehet a rendelkezésre álló iratok mennyisége. Arra törekedtünk, hogy az előbbieken jelzett sokféleség tükröződjön a kötetben is.

A véletlenszerűség azt jelenti, hogy a fenti szempontok szerint válogattuk, de tartalmilag nem vizsgáltuk meg előzőleg az egyes iratokat. Egyébként az iratok nagyon hiányosak, és sok esetben nem lehet rekonstruálni az egyes személyek tényleges tevékenységét.

– A sok selejtezés miatt, amelyek közül az 1989-es mindent vitt?

– Az csak egy volt a sok közül. A 40-es évek végén, az 50-es évek elején borzasztó rendetlenség volt, és kőbe vésett szabályok sem voltak. A forradalom alatt az iratok egy részét a forradalmárok, a másik részét az ávosok semmisítették meg. A későbbi dokumentumokból kitűnik, hogy sokat küszködtek, amikor megpróbálták visszaállítani a régi hálózati névsort, mert azt sem tudták pontosan, hogy kikkel álltak kapcsolatban.

Van olyan beszerzési dossziénk, amiben az van benne, hogy X. elvtárs tudja, hogy Y. elvtársat beszervezte. Menet közben is sok anyagot megsemmisítettek, de nem azért, hogy majd ne lehessen tudni, mi történt, egyszerűen sok volt a papír és kevés volt a hely. Találtunk olyan munkabeszámolókat, amelyekben szó van arról, hogy több ezer beszerzési vagy munkadossziét megsemmisítettek. 1989-ben megparancsolták, hogy törölni kell azokat a dossziékat, amelyeken még dolgoztak, így a beszerzési dossziékat és a munkadossziékat is, amelyekbe még mindig rakták a jelentéseket.

Csak a hatos kartonokat küldték fel központi nyilvántartóba. Számos esetben nem irattározták a munkadossziét.

Ezért van az, hogy sokszor semmilyen más nyom nincs, csak egy megfigyeltnek a saját dossziéjából derül ki, hogy volt egy ügynök, aki jelentett róla. Egy költőről például úgy derült ki, hogy ügynök volt, hogy a megfigyelt dossziéjában elhelyezett jelentésében azt is leírta: most jelent meg a verseskötete, és leírta a kötet címét is.

– A könyvben lelepleztek egy ügynököt, akinek szerepe volt Renner Péter '56-os vértanú elfogásában.

– A köztudatban úgy szerepel, hogy a Szabó Miklós nevű, Bécsben élő kiscgazda politikus, a magyar hírszerzés ügynöke jelentése nyomán tartóztatták le Renner Pétert,

amit egyébként Szabó Miklós el is ismert. Azt valóban tőle lehetett tudni, hogy Renner átjött Magyarországra, de ez kevés lett volna az elfogásához. Ahhoz tudni kellett a pontos tartózkodási helyét. A valódi ügynököt Sz. Lukács Imrének hívták, aki levelező tagozatos joghallgató volt, de behívták katonának, Budapesten szolgált. Megválasztották a forradalmi katonai tanács tagjának. Majd otthagya alakulatát és az ELTE forradalmi bizottságában tevékenykedett.

Részt vett a forradalomban, utána megrémült, disszidálni próbált, de sikertelenül. Megijedt; mivel nem ment vissza az állomáshelyére, katonaszökevény volt. Elment egy tanárához és elmondta neki, hogy tudomást szerzett Renner Péterről. Nem lehet kideríteni, hogy önszántából vagy a tanár biztatására ment az állambiztonsághoz, de ott kötött ki, és besúgta Renner Pétert, majd részt vett az ávós akciótervben, aminek következtében elfogták és letartóztatták a forradalmárt. Ebből lett a nagy per, amelyben három embert felakasztottak, tízet pedig összesen több mint hetven év szabadságvesztésre ítélték.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

ONLINEMÉDIA-MEGJELENÉSEK

Részletek

[Kutrucz Katalin: nincs ügynöklista](#)

INFORADIO.HU- 2017.08.11.

Nem létezik olyan, a szocializmus állambiztonsági hálózatáról készült dokumentum, amely csak az egykori ügynökök nevét tartalmazná - mondta az InfoRádió Aréna című műsorában az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgató-helyettese.

A rendszerváltás előtti állambiztonsági szolgálatok besúgóinak listája önmagában, a listán szereplők tetteinek ismeretei nélkül nem elegendő a történetek értelmezéséhez – hangsúlyozta Kutrucz Katalin, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának

főigazgató-helyettese, majd hozzátette: nem is létezik olyan lista, amely csak az egykori ügynökök nevét tartalmazná.

„Ezekben a nyilvántartásokban nem csak azok szerepeltek, akik tényleges ügynöki tevékenységet végeztek, hanem azok is, akiknek megkísérelték a beszervezését, de valamilyen okból nem sikerült, vagy éppen folyamatban volt a beszerzés, és nem lehet tudni, hogy mi lett belőle. Szerepelte bennük azok is, akiknek a beszerzése meghiúsult.”

Sőt azok is szerepeltek e listákon, akik az állambiztonság számára valamilyen szempontból fontosnak számítottak és az ismeretségi körükben volt beszerzett személy.

„Tételezzük fel, hogy én vagyok az ügynök, maga pedig az én jó ismerősöm vagy szomszédom. Akkor lehetséges, hogy magáról ki fognak állítani egy úgynevezett 6A kartont, aminek az első oldalán ön szerepel az adataival – és önnek semmi köze a hálózathoz –, a hátlapján pedig én szerepelek az én adataimmal, mint olyasvalaki, aki szükség esetén információt tud szolgáltatni önről.”

Mindezek alapján ezek a nyilvántartások önmagukban megtévesztőek lehetnek – tette hozzá Kutrucz Katalin.

http://inforadio.hu/belfold/2017/08/11/kutrucz_katalin_nincs_ugynoklista/

Az Aréna című műsor teljes hanganyaga:

http://inforadio.hu/arena/2017/08/10/vendegunk_kutrucz_katalin_az_allambiztonsagi_szolgaltok_torteneti_leveltaranak_foigazgato-helyettese/

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Kutrucz Katalin: lehetnek külföldön akták a rendszerváltás-kori besúgókról

INFORADIO.HU - 2017. 08. 10.

Ha valaki jogellenesen birtokol a rendszerváltás előtti állambiztonsági iratot, fél éven belül köteles bevinni az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárához - mondta az InfoRádió Aréna című műsorában a hivatal főigazgató-helyettese.

Minden olyan iratnak, amit az állambiztonság keletkeztetett, a levéltárban a helye, ezek köziratok, ott válik lehetővé, hogy közkinccsé válhassanak – húzta alá Kutrucz

Katalin, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgató-helyettese. „Ha jogellenesen van valakinél - mert lehet jogosan is, ha például megkapta a régi ítéletét -, tehát ha jogellenesen birtokol valaki, akkor az köteles fél éven belül hozzánk behozni az iratokat. Július 5-én lépett hatályba a törvény, attól számítva fél év áll rendelkezésnek. Aki eddig behozza az iratot, az mentesül a hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyek egyébként érhetnék akkor, ha megtalálják nála.” A rendszerváltáshoz közeli időszak besúgó-tevékenységének teljes feltárására vonatkozó kérdésre Kutrucz Katalin rámutatott, hogy nagyon sok iratot semmisítettek meg, amely pont ezt az időszakot érintette. Arra pedig, hogy elképzelhető-e, hogy külföldön megtalálhatók még ezek az iratok, a főigazgató-helyettes azt mondta: „bizonyos iratok biztosan megvannak, de hogy az összes apró-cseprő ügy aktája meglegyen, azt egyszerűen viccesnek tartom. Abszolút értelmetlen lenne, még a rendszer belső logikája szerint is értelmetlen.” A hivatásos állambiztonsági alkalmazottak nevét természetesen ebből az időszakból is nyilvánosságra hozták – tette hozzá Kutrucz Katalin.

<http://inforadio.hu/belfold/2017/08/10/kutrucz-katalin-lehetnek-kulfoldon-aktak-a-rendszervaltas-kori-besugokrol/>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Egy tulajdonságok nélküli lista

LATOSZOGBLOG.HU - 2017. 08. 06.

Miért gondolják sokan még 27 évvel a rendszerváltoztatás után is azt, hogy az embereket nem a cselekedeteik minősítik, hanem az, hogy milyen dokumentumokon szerepel a nevük?

A rendszerváltoztatás óta szinte nem telt el úgy év – különösen az országgyűlési választásokat megelőző kampányidőszakban – hogy ne került volna a közérdeklődés homlokterébe az „ügynöklisták” problémája. Történik mindez annak ellenére, hogy a sokak által mitizált úgynevezett „ügynöklisták” nem is léteznek. A meglévő, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában (ÁBTL) őrzött dokumentumokból, iktatókönyvekből, 6-os kartonokból, B(eszervezési)- és M(unka)dossziékból, stb., lehetetlen egy hiánytalan, az információs kárpótlási igényt

maradéktalanul kielégítő lista összeállítása. Nem csupán a hiányos adatsorokat tartalmazó dokumentumok, de a Kádár-korszakban többnyire a helyhiány miatti sorozatos iratsejtezések, valamint az 1989-es iratmegsemmisítési hullám okán is. A szerzők, Kónyáné Kutrucz Katalin, büntetőjogász és az ÁBTL főigazgató-helyettese, valamint Petrikné Vámos Ida, a szaklevéltár korábbi főosztályvezetője a téma, értsd: iratok jó ismerői, szakértői. Ügynöksorsok – Ügynök? Sorsok? A hálózati lét sokszínűsége és a megismerés korlátai című közös kötetükben 74 hálózati személy példáján keresztül mutatják be a hálózati lét sokféleségét, tíz kategóriába sorolva a dokumentumok alanyait. Az érintettek tipizálási szempontja a levéltárba került források alapján meghatározható „ügynöki életút” volt. Az, hogy a szerzők tíz alcsoportba osztották a hálózati személyeket, kiválóan szemlélteti, hogy a megmaradt dokumentumok alapján lehetetlen egységesen definiálni, kit is tekinthetünk „ügynöknek”. Vannak olyan volt hálózati személyek, akik után vaskos iratanyag maradt, míg mások esetében csupán egy beszerzési nyilatkozat, egy változásjelentés, vagy éppen egy szimpla, statisztikai célokat szolgáló rövid adatlap. Így a rendelkezésre álló forrásokon alapuló „ügynöklista” megalkotása igazi múltfeltárás helyett dezinformálásba torkollna, vallják a szerzők, és – tehetjük hozzá – az ártatlanul pellengérré állítottak esetében akár tragédiába is. Az egyes „életpályákat” végigolvasva arról is megbizonyosodhatunk, hogy nem csupán a fentebb leírtak nehezítik a kérdés megnyugtató rendezését. A közvélemény formálói az „ügynököket” úgy jelenítik meg, mint az állambiztonsági szerveket önként, főként egyéni haszonszerzés vagy ideológiai meggyőződés céljából kiszolgáló negatív figurákat. Kétségtávolú ilyenek is voltak köztük szép számmal. De akkor mit kezdjünk „Alberttel”, akinek a B-dossziéjában az alábbiakat olvashatjuk: „A beszerzési beszélgetésnél figyelembe vesszük, hogy ragaszkodik feleségéhez és gyermekeihez, szereti őket, ezen tény hozzásegít bennünket ahhoz, hogy érzelmeire tudjunk hatni.” Vagy éppen „Máriával”, aki ugyan aláírta a beszerzési kartont, de az őt felkereső tartótisztnek határozottan kijelentette, hogy nem hajlandó együttműködni, ezért ki is zárták a hálózatról. (Vajon a tartótisztek listáját miért nem követeli senki? Ők valóban anyagi ellentételezés fejében, és többnyire ideológiai alapon vállalták munkájukat. Ráadásul ilyen listák léteznek is.) Voltak olyanok, akik ugyan aláírták a beszerzési nyilatkozatot, de szándékosan dekonspirálták magukat. Tudunk olyanokról is, akik a célszeméllyel együtt írták a „jelentéseiket”, míg mások jelentéktelen, köztudott tényekről számoltak be a megfigyelttel kapcsolatban. További problémát okoz a

névazonosság fennállása, amely esetben egy-egy személy könnyen hamis ügynökvádak alanyává válhat. Hogyan lehetne az ő nevüket azonos listán elhelyezni azokéval, akik valóban meggyőződésből működtek együtt, hálózati tevékenységük pedig előmozdította a megfigyelt személy ellehetetlenítését, adott esetben a kivégzését is? A könyvet olvasva végig ez a gondolat foglalkoztatja az embert. A kötetben a szerzőpáros az életutak ismertetésén túl felvázolja a hálózati munka szabályozását is. A könnyebb érthetőséget a könyv végén elhelyezett állambiztonsági kifejezéseket magyarázó szótár, bibliográfia, valamint személynévmutató segíti. Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida munkája amellettt hogy hiánypótló módon mutatja be az ügynöksorsok megismerésének nehézségeit, rávilágít arra, hogy a történéseknek sokszor töredékekből, puzzle-darabokból kell kirakni egy egészet úgy, hogy a minta nem adott, sohase tudjuk, hogy milyen kép, egyáltalán teljes kép tárul-e a kutató elé. A könyvet a téma iránt érdeklődők mellett, ajánlom azon önjelölt „igazságosztóknak”, akik a mai napig úgy gondolják, hogy az embert nem a cselekedetei minősítik, hanem az, hogy milyen dokumentumon szerepel a nevük és/vagy az aláírásuk. Márpedig, ha ezen a gondolati szálon haladunk tovább előbb-utóbb eljutunk odáig, hogy bárki, aki a kommunista diktatúra évtizedei alatt aláírt egy beszerzési nyilatkozatot, egy jelentést vagy éppen egy kihallgatási jegyzőkönyvet, az bűnös. Ez alapján akár Mindszenty József bíboros is annak tekinthető, hisz a több héten át tartó kihallgatás-sorozat, a kegyetlen fizikai és lelki tortúrák után ő is aláírta a koholt vádakkal megírt jegyzőkönyvet, azaz beismerte „bűnét” csakúgy, ahogy több ezer sorstársa is. A szerzőpáros könyve kiválóan érzékelteti, hogy egy dokumentumon szereplő aláírás, egy név önmagában semmit sem jelent. A lényeg az, ami a név mögött van. Ha egy nyilvántartást mindenféle megjegyzés nélkül, pusztán ábécé sorrendbe állítva hoznának nyilvánosságra, egyenlőségjelet tennének minden rajta szereplő között. Így csupán egy tulajdonságok nélküli, neveket tartalmazó lajstromot kapnánk, ami félrevezetésre igen, de hiteles múltfeltárássra, történelmi igazságtételre egyáltalán nem lenne alkalmas. (Kónyáné Kutrucz Katalin – Petrikné Vámos Ida: Ügynöksorsok – Ügynök? Sorsok? A hálózati lét sokszínűsége és a megismerés korlátai. **Nemzeti Emlékezet Bizottsága**, Budapest, 2017, 280 oldal)

http://latoszogblog.hu/blog/egy_tulajdonsagok_nelkuli_lista

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Nem biztos, hogy jó ötlet lenne a nyilvános ügynöklista

MNO.HU - 2017. 07. 06.

Levéltárba kerülnek az állambiztonság mágnesszalagjai, ami megkönnyíti az azonosítást, de a helyzet bonyolult.

Nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a rendszerváltás előtti állambiztonsági szolgálatok hálózati nyilvántartását – mondta a Magyar Idők csütörtöki számában megjelent interjúban Kónyáné Kutrucz Katalin, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának (ÁBTL) főigazgató-helyettese.

Kónyánét azért kérdezték, mert az Országgyűlés a tavaszi ülészak végén elfogadott egy törvénymódosítást, amellyel a levéltárba kerülhetnek azok a mágnesszalagok, amelyeken a Kádár-rendszer utolsó éveinek állambiztonsági információit tárolták. Ha megkapják a mágnesszalagokat, akkor várhatóan azonosíthatók lesznek egyes, eddig csak fedőnéven ismert ügynökök.

A papíralapú hálózati nyilvántartásban viszont nem csak ügynökök szerepelnek – hívta fel a figyelmet a főigazgató-helyettes. Ott tartották ugyanis nyilván a sikertelen beszerzéseket, a figyelőkartonosokat, azaz azokat, akiknek csak tervezték a beszerzését, és ott szerepelnek azok is, akik egy ügynök valamilyen szempontból érdekes kapcsolatai. A tényleges tevékenységről a karton nem sokat árul el. Van, aki nem jelentett, van, aki jelentett, de érdemi információt nem adott, és van, akinek a jelentése miatt valaki állását veszítette, bebörtönözték vagy felakasztották. Egy nyilvános listán viszont mindegyikük egyenlő lenne, ez történelemhamisítás. Ugyanakkor nem szerepelnének a listán azok, akik nincsenek benne a hálózati nyilvántartásban, de a megfigyelték dossziéiból megállapítható, hogy káros ügynökök voltak.

Az Alkotmányvédelmi Hivatalban háromfajta adattárat tartalmazó mágnesszalag van, amelyek hamarosan a levéltárba kerülnek. A H jelű a hálózati adattár, amely ugyanúgy, mint a papíralapú hálózati nyilvántartás, nemcsak az ügynökök adatait tartalmazza, hanem a figyelőztetett és az úgynevezett 6a kartonos személyeket is. A G jelű adattár a megfigyelték adatait tartalmazza, továbbá van a K jelű, azaz a kémelhárítási adattár. A nyilvántartások nem teljesek, rendszeresen töröltek belőlük adatokat – tette hozzá Kónyáné.

<http://mno.hu/belfold/nem-biztos-hogy-jo-otlet- lenne-a-nyilvanos-ugynoklista-2406546>

Hasonló tartalommal megjelent cikkek:

magyaridok.hu - [Delejes szalagok, bujkáló ügynökök](#) - 2017-07-06

index.hu - [Ügynökakták: államtitok véd egy csomó embert, akiket már nem kellene](#) - 2017-07-06

atv.hu - [Ügynökkérdés: "Nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartás"](#) - 2017-07-06

hvg.hu - [Ügynökakták: sok olyan embert véd még államtitok, akiket már nem kellene](#) - 2017-07-06

24.hu - [A Magyar Időkben megjelent egy cikk, ami szerint nem lenne jó ötlet nyilvánosságra hozni az ügynökaktákat](#) - 2017-07-06

hunhir.hu - [Ügynökkérdés: „Nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartást”](#) - 2017-07-06

alfahir.hu - [A levéltár főigazgató-helyettese szerint nem jó ötlet nyilvánosságra hozni a hálózati nyilvántartást](#) - 2017-07-06

pestisracok.hu - [Mebélyegzés – Miért nem jó ötlet feldolgozatlanul nyilvánosságra hozni a Kádár-rendszer hálózati nyilvántartását?](#) - 2017-07-06

inforadio.hu - [Ügynökakták: olyanokat is védenek, akiket már nem kellene](#) - 2017-07-06

gondola.hu - [Delejes szalagok, bujkáló ügynökök](#) - 2017-07-06

24.hu - [Újabb állampárti ügynökök neve derülhet ki](#) - 2017-07-06

24.hu - [A Magyar Időkben megjelent egy cikk, ami szerint nem lenne jó ötlet nyilvánosságra hozni az ügynökaktákat](#) - 2017-07-06

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Ügynök-sorsok?

ASPEKTUS.EU - 2017.06.22.

Szerző: Gecse Géza

2017. június 14-én jártunk a Centrál Kávéházban, ahol Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida közös kötetükben hetven ember sorsán keresztül igyekeznek megismertetni a kommunista állambiztonság működését.

Az írásos források és mágnesszalagok alapján készült válogatásból kiderül, hogy Rákosi és Kádár állambiztonságától sokféle dokumentum maradt fenn – jelentette ki a könyv kiadója, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága képviselője a szervezet elnöke: Földváryné Kiss Réka, aki azt is elmondta: ezekből a jelentésekből nem mindig lehet egyértelműen eldönteni, hogy valaki végzett-e valós ügynöki tevékenységet, és ha igen, akkor milyen; illetve ha beszervezték, akkor vajon a valóságban megtagadta-e a munkát.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága arra kérte kötet két szerzőjét – Petrikné Vámos Idát és Kónyáné Kutrucz Katalint, akik szinte a megalakulása óta dolgoznak az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában –, hogy különböző típusú történeteket, és ne feltétlenül ismert személyek példáit hozzák – árulta el Földváryné Kiss Réka.

„Nem leleplezni akartunk, a típusú történetek bemutatják a kommunista diktatúrából maradt információk, dokumentációk töredékességét. És a történészeknek, levéltárosoknak ezekből kell kihámozni, hogy mit gondolunk egy ember ügynöki tevékenységéről, sorsáról” – hangsúlyozták a szerzők.

Valódi néven nem nevezünk sem hóhért, sem áldozatot – emelte ki Kutrucz Katalin, az ÁBTL főigazgató-helyettese, a kötet szerzője, aki úgy látja, hogy a spicliknek nem a neve az érdekes, hanem az, hogy mit csináltak. A kötet hetven története típusok szerint van csoportosítva, amivel az olvasót igyekeztek orientálni, hogy melyek a jogilag teljesen egyértelműen ügynöktörténetnek minősülő esetek – ítékezés helyett ugyanis először meg kell ismerni és érteni az egyes sorsokat és utána lehet a konklúziókat levonni – fogalmazott Földváryné Kiss Réka.

A NEB hivatalos összefoglalója – kattintással:

<https://www.youtube.com/watch?v=y2R33FRApWY> (link is external)

<http://www.aspektus.eu/content/ugynok-sorsok#sthash.uejXcb41.muYvwQqF.dpbs>

A hírt közzétettük a NEB közösségi oldalán:

<https://www.facebook.com/nemzetiemlekezetbizottsaga/posts/1903788123167911>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

A történetek fontosabbak, mint az ügynöklisták

HIRADO.HU - 2017. 06. 18.

Az Ügynöksorsok című könyv rávilágít, a jelentők akár nagyobb áldozatok lehettek, mint a megfigyelt személyek.

A rendszerváltozás óta állandóan újra és újra felmerülő kérdés, hogy nyilvánosságra kell hozni az 1945 és 1990 között szervezett hálózati személyek listáját. Nyilván jogos a követelés, hogy a politikai rendőrség korabeli tudatos kollaboránsait megismerje a közvélemény, de valóban egyenlőségjelet lehet-e húzni ügynök és ügynök között.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága által a héten bemutatott Ügynöksorsok című kötet az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött iratokban ügynökként feltüntetett több mint hetven ember sorsán keresztül szeretné megmutatni, mennyire nem egyértelmű a válasz. A könyvbemutatón járt a Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsora, és megszólaltatta a könyv két szerzőjét, Kónyáné Kutrucz Katalint és Petrikné Vámos Idát.

Meg kell fontolni, mit hozunk nyilvánosságra

A legteljesebb iratanyagot kutathatóvá kell tenni, de azt, hogy mit hozunk nyilvánosságra, meg kell fontolni. Az ügynökök jelentésének nagyrészt ugyanis az áldozatokról szól. Akarjuk-e tudni, hogy a szüleink, nagyszüleink nehézségeiről egy torz szemüvegen keresztül készült, hamis adatokat tartalmazó anyagok értelmezés nélkül megjelenjenek a neten? – mondta el Kónyáné Kutrucz Katalin.

1945 után a politikai bűncselekmények felderítésére kellett beszervezni az ügynököket, és gyakran fizikai bántalmazás alkalmaztak – hívta fel a figyelmet Petrikné Vámos Ida. – Ezzel szemben az rázott meg legjobban, mikor egy tartótiszt azt írja: az indok arra, hogy miért lehet beszervezni egy férfit, az az, hogy négy gyermeke van, felesége nem tud munkát vállalni a kisgyermek miatt, így nem engedheti meg magának, hogy elveszítse állását – emelte ki Kónyáné Kutrucz Katalin.

Mikor az ügynök az áldozat

Ibolya fedőnéven ügynök volt egy nő, de valójában áldozat – hangzott el. Férje disszidált és ráállították férje legjobb barátját, aki később szerelmet is vallott neki. A nő próbált megfelelni a szerette férfinak, de annyi esze volt, hogy volt férjének, gyermeke apjának jelezte, hogy semmiképpen se jöjjön haza. Ibolya nagyobb áldozat volt, mint akiről jelentenie kellett volna – húzták alá.

Egy másik történet során könnyebb kiolvasni az ügynök bűnösségét. – Egy kisvárosi férfi önként jelentett gyermekkori „barátjáról”, akit kis híján bitófára is juttatott – annyi bűne volt, hogy módosabb családba született. De volt olyan eset is, mikor valóban akasztás lett a jelentés vége.

– A cél az volt, hogy próbáljuk megmutatni azt: az ügynöklisták követelése fals követelés, nem segít a múlt feltárásában. A múlt feltárását az segíti, ha a történeteket lehet megismerni – húzta alá Kónyáné Kutrucz Katalin.

<http://www.hirado.hu/2017/06/18/a-tortenetek-fontosabbak-mint-az-ugynoklistak/>

Hasonló tartalommal megjelent cikkek:

kuruc.info - [Most már egyenesen azt hazudja a NEB, hogy a besúgó volt az áldozat, azért nem szabad nyilvánosságra hozni az ügynöklistákat - 2017-06-18](#)

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

[10 atv.hu-s cikk, ami összefoglalja a hetet](#)

ATV.HU - 2017. 06. 17.

Ezek a témák érdekelték legjobban az atv.hu olvasóit, ha képebe akar kerülni a hét legfontosabb híreiről, olvassa el összefoglalónkat!

(...) Új „ügynökkönyv” leplezi le az '56-os mártírok besúgóját

Tudta, hogy Renner Péter forradalmárt, az '56 utáni megtorlások egyik híres áldozatát, nem Szabó Miklós kiscgazda politikus dobta fel a hatóságoknak, hanem egy szintén ellenálló jogászhallgató, aki hazafias alapon működött együtt az állambiztonsággal? Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában (ÁBTL) őrzött iratokban

ügynökként feltüntetett, több mint 70 véletlenszerűen kiválasztott ember történetét írta meg Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida *Ügynöksorsok - Ügynök? Sorsok?* A hálózati lét sokfélesége és a megismerés korlátai címmel, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága gondozásában. (...)

<http://www.atv.hu/belfold/20170616-10-atv-hu-s-cikk-ami-osszefoglalja-a-hetet>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Neves újságíróról derült ki ügynökmúltja

VALASZ.HU - 2017.06.16.

Szerző: Élő Anita

Egy besúgó regényt ír saját történetéről, majd előkerülnek a jelentései. És a legaljasabb ügynöksztori, amit valaha hallottunk.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága adta ki Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida kötetét *Ügynök-sorsok; Ügynök? Sorsok?* címmel. Tekintsünk most el a nem túl szerencsés címadástól, mert a kötet tényleg izgalmas.

Aktualitást ad a könyvnek, hogy rövidesen kutathatóvá válnak az ügynöklistáról szóló mágnesszalagok, ha Gulyás Gergely fideszes országgyűlési képviselő javaslatára módosítják az ügynöktörvényt. Kónyáné Kutrucz Katalin, a levéltár főigazgató-helyettese a kötet bemutatóján azt mondta, a teljes ügynöklistát ezután sem lehet nyilvánosságra hozni, mert egyrészt a magyar névadási szokások miatt nincs értelme több száz Tóth János és Kiss István nevét lajstromozni. A korábbi példák pedig arra intenek, hogy a ritkább nevek is félrevihetnek, mert mindenki az ismert embereket keresi mögöttük.

Amikor például néhány éve egy listán előjött Cserhalmi György előadóművész neve, abban senki sem az ismeretlen előadót, a valódi ügynököt látta, hanem a Nemzet Színészét, a Kossuth-díjas művészt sejtette, akinek semmi köze nem volt a titkosszolgálatokhoz. Az ügynökökről szóló 50-60 millió oldal (!) pedig áttekinthetetlen.

Ezért választotta Kónyáné Kutrucz Katalin és szerzőtársa, Petrikné Vámos Ida azt a megoldást, hogy 74 félig-meddig taláalomra kiválasztott aktán keresztül mutat be ügynöksorokat, olyanokét, akik

1. valóban jelentettek, és jogilag is ügynöknek számítának;
2. sosem spicliskedtek, de jogilag ügynöknek számítanak, mert például aláírták a szervezési nyilatkozatot;
3. ártottak másoknak, de a jogszabályok alapján nem minősülnek ügynöknek, mert nincs meg a szervezésüket igazoló irat, vagy nem bizonyítható, hogy előnyökben részesültek.

A bemutatón két történetet emeltek ki a kötetből, az egyik egy apácáé, akit internáltak, a fivérét kivégezték, a családja egyik fele börtönben volt, a másik internáló táborban, aláírta hát a szervezéséről szóló nyilatkozatot, de szabadulásuk után közölte, hogy nem jelent, és nem is jelentett soha. Ő ennek ellenére szerepelne az ügynöklistán.

A másik történet azért lélegzetelállító, mert a Lakatos Péter fedőnevű ügynök valódi nevét is nyilvánosságra hozták.

Ennek fontos oka van: korábban Renner Péter forradalmár kivégzéséért Szabó Miklós kispárti politikust, az ő ügynökjelentéseit tették felelőssé. Az iratok áttanulmányozása alapján azonban kiderült, ügynökként nem Szabó Miklós, hanem Lakatos Péter, valódi nevén Sz. Lukács Imre újságíró, író játszotta a kulcsszerepet a forradalmár és társainak kivégzésében.

A történet tragikumája, hogy Lukács Imre maga is forradalmár volt, és 1956-os tetteiért valószínűleg kivégezték volna, vagyis ma hősként említhetnénk a nevét. Úgy szeretett volna megmenekülni (és menekült is meg), hogy feljelentette Renner Pétert, majd a rendőrség kérésére csapdát állított a forradalmárnak és társainak.

Ráadásul a történetének két változatát is ismerjük, egyrészt Sz. Lukács Imre verzióját, Nagy Imre testamentuma, a Magyar Golgota címen ugyanis megírta saját történetét, regényében magát Szívem Imrének nevezve. Azt állítva, hogy elárulták és kínzással és halállal fenyegetve vették rá a szervezési nyilatkozat aláírására.

Így ír magára kívülről tekintve a regényében: „Nem örült igazán a szabadulásának. Másképpen kellett volna viselkednie, de a jegyzőkönyv aláírása nem hagyott kétséget sem, hogy a legjobb barátja bevallott mindent. Minek tagadjon akkor bármit, hogy levigyék a zárkába, a fejére zsákot húzzanak, hogy ne lássa a gitáros orosz őrséget, a folyosók labirintusát, és kezdjek talpalgatni, amíg el nem ájul? (...) Annyit olvasott a börtönök világáról, a kínzásokról, hogy még csak nem is kérte magát, önként és

dalolva vált ügynökké. »Látszatra beadtam a derekamat – gondolta naivan –, és azonnal elpucolok az országból.«,

A levéltári iratokból azonban kiderült, hogyan került valójában kapcsolatba az állambiztonsággal. De előbb nézzük forradalmi szerepét.

A levéltáros és a jogástörténész kutatása szerint Lukács Imre levelező tagozatos joghallgató volt, amikor behívták katonának. A forradalom idején a Forradalmi Katonai Tanács tagja volt, elhagyta alakulatát, katonaszökevényként röplapot terjesztett, a forradalom bukása után pedig szerkesztője volt az Október Huszonharmadika című lapnak. Ennek töredéke is elég lett volna a halálos ítélethez, nem véletlen, hogy külföldre akart szökni, de nem sikerült neki.

Ezután 1957 februárjában találkozót kért a megtorlás egyik vezetőjétől, Münnich Ferenctől. A politikai rendőrségnek feltárta, hogy egy Nyugatra szökött (ellen)forradalmár hazatért Magyarországra, mégpedig az emigrációtól kapott megbizatással. Renner Péterről volt szó, a Corvin köz szakaszparancsnokáról, aki november 26-án Nyugatra ment, majd februárban visszatért. Lukács pedig rájött, hogy ez lesz számára a menekülés útja. Forradalmár múltja miatt Renner és köre megbízott benne, ő pedig feldobta őket az állambiztonságnál.

Könyvében másra hárítja a felelősséget, megágyaz Szabó Miklós felelősségének:

„(Renner) Még el sem hagyta Bécs városát, már leadta a drótot beépített főnöke, Szabó Miklós, aki ugyan szervezte kint az emigrációt, de a magyar hírszerző szolgálatnak dolgozott. Tudták Pesten, hogy mikor érkezik a diverzáns, milyen tervekkel, kikkel tárgyal, és mikor akarja szedni sátorfáját. Ügynökökkel figyeltették, hogy lebuktassák a kapcsolatait. „

Az iratok szerint a politikai rendőrség Sz. Lukács Imre segítségével csapdát állított. Lukács azt kapta feladatként, hogy Rennernek egy fedett rendőrnyomozót mutasson be úgy, mint az illegálisan működő forradalmi csoport vezetőjét. A nem létező csoportot 18 tagúnak mondták, az állították, hogy fegyvereik is vannak, valójában azonban az ügynökön kívül csak két ávósból állt. (A rendőrnyomozó mellé egy rádió is „beszerveztek”.)

Azután pénzzel, hamis irattal, illegális sajtótermékkel maga az ÁVH látta el a mit sem sejtő Rennert, vagyis azokkal a bizonyítékokkal, amelyek miatt letartóztatták. Közben Renner Péter valódi forradalmárokkal is találkozott, elfogásakor nála volt kapcsolatai

névsora, így 13 embert állíthattak bíróság elé. Renner Péter mellett két másik személyt is kivégeztek, többeket súlyos börtönbüntetésre ítélték.

Sz. Lukács Imre még két ügyben segítette a megtorlást, azokban súlyos börtönbüntetésekre ítélték embereket.

1958-ban úgy gondolták, hogy a sikeres ügynököt kémmé képezik át, Strasbourgba telepítik, hogy beépüljön a francia hírszerzésbe. Az emigrációban azonban híre mehetett, hogy bár Renner Péterékkal együtt őt is letartóztatták, de bíróság elé már nem állították, sőt a kihallgatásokon sem látta senki. Vagyis dekonspirálódott, ezért attól félve, hogy kémkedésért letartóztatják, hazatért.

Csongrád megyébe került, újságíró, író lett belőle, és a fennmaradt iratok szerint azzal sikerült forradalmi múltját jóvátennie, hogy „Nevezett saját kezdeményezésére, közvetlenül az ellenforradalmat követő időben igen hasznos munkát végzett a belügyi szervek részére.”

Sz. Lukács Imre a Szabad Föld főmunkatársaként ment nyugdíjba, 2007-ben halt meg. Számos videófelvétel őrzí, ahogy a forradalom mártírjainak emlékét ápolja.

<http://valasz.hu/itthon/neves-ujsgagirorol-derult-ki-ugynokmultja-124276>

A hírt közzétettük a NEB közösségi oldalán:

<https://business.facebook.com/nemzetiemlekezetbizottsaga/posts/1899256873621036>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Itt a kiadvány a kommunista állambiztonság magyar ügynökeiről

INFORADIO.HU - 2017. 06. 16.

Hetven ember sorsán keresztül ismerhető meg a kommunista állambiztonság a most megjelent Ügynöksorsok-Ügynök?Sorsok? A hálózati lét sokfélesége és a megismerés korlátai című könyvben. A szerzők, Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida levéltári dokumentumok, mágnesszalagok alapján mutatja be az élettörténeteket.

A dokumentumok, levéltári adatok kutatásai során az derült ki, hogy sokféle dokumentáció maradt fent a kommunista állambiztonságtól – mondta a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke. Földváryné Kiss Réka hozzátette, azt azonban ezekből „Az volt a célunk, hogy egyedi történeteken keresztül mutassuk be, hogy nem

olyan egyszerű ezekben a kérdésekben állást foglalni.” A Nemzeti Emlékezet Bizottsága arra kérte kötet két szerzőjét – Petrikné Vámos Idát és Kónyáné Kutrucz Katalint, akik szinte a megalakulása óta dolgoznak az állambiztonsági szolgálatok levéltárában -, hogy különböző típusú történeteket, és ne feltétlenül ismert személyek példáit hozzák – mondta el Földváryné Kiss Réka. A típusú történetek bemutatják a kommunista diktatúrából maradt információk, dokumentációk töredékességét. És a történészeknek, levéltárosokból ezekből kell kihámozni, hogy mit gondolunk egy ember ügynöki tevékenységéről, sorsáról.” Típusok szerint van csoportosítva a kötet hetven története, ezzel orientálják az olvasót, hogy melyek a jogilag teljesen egyértelműen ügynöktörténetnek minősülő esetek – emelte ki a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke. „Ez a könyv gondolkozásra készítet.”

http://inforadio.hu/belfold/2017/06/16/itelkezes_helyett_eloszor_meg_kell_ismerni_a_sorsokat/

A hírt közzétettük a NEB közösségi oldalán:

<https://business.facebook.com/nemzetiemlekezetbizottsaga/posts/1898396507040406>

Hasonló tartalommal megjelent cikkek:

hunhir.hu - [Itt a kiadvány a kommunista állambiztonság magyar ügynökeiről](#) - 2017-06-16

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Papírja van egy kormánytag ügynökmúltjáról? Kitörölheti vele

VALASZ.HU - 2017.06.16.

Szerző: Stumpf András

Legyek bár csahos Orbán-kutya a nyájas olvasó szemében: az ügynökaktás hóbörgéseket egy ideje enyhe rálegyintéssel kezelem. A „Miért nem nyilvános még mindig az ügynöklista?” típusú kérdések dörgedelmezői komolytalanná tették a témát már rég.

Olyan ugyanis, hogy ügynöklista: nincs.

Egy rakás adat van különböző helyeken, ezekből lehet kikutatni, ki volt ügynök és mit csinált pontosan. Már akiről ki lehet. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága dolgozik az ügyön, többek között, meg remek kutatók is, akik rendre publikálják az eredményeiket. Kiderítik mondjuk, hogy Horn Gyula is be volt szervezve. Méghozzá a törvény által biztosított nyilvánossági feltételek mellett kutatják ki és hozzák nyilvánosságra az infót, hogy aztán ugyanabban a cikkben azon szomorkodjanak: nincs „aktanyilvánosság”.

Lehel László evangélikus lelkészről is nyilvános adatok alapján deríti ki Lukács Csaba kolléga, hogy besúgó volt, de csak nem áll le a hüppögés, hogy a Fidesz még mindig nem akarja az „aktanyilvánosságot”.

Mert csak a választások után lesznek hozzáférhetőek a mágnesszalagok! No de várjunk csak! Hosszú évekig hallgattuk, hogy a mágnesszalagokon minden ott van, azokat miért nem hozzák nyilvánosságra.

Most, amikor ez végre megtörténik, hirtelen kiderül, hogy ez sem elég, valahogy a mágnesszalagok hirtelen elvesztették vonzerejüket (amit mágnesként különösen brutális lehet átélni) és kiderült, hogy egy bizonyos „Saturnus-rendszer”, na, az lenne az igazi, azt kellene kutathatóvá tenni! Mert amíg az nem kutatható, addig nincs „aktanyilvánosság”. A Saturnus-rendszer lett tehát az ügynökkérdés legújabb Szent Grálja, amely ha megvan, minden titokra fény derül, ha meg nincs meg, sötétben tapogatózunk.

Minthogy ez így meglehetősen nevetséges, nem tudtam komolyan venni az LMP-s és mindenféle ellenzéki sugalmazásokat, amelyek szerint azért titkolózik a Fidesz, mert magas szinten érintett.

Most viszont egy picikét elbizonytalanodtam.

Tegnap ugyanis, még a nyári szünetre való honatyai elvonulás előtt elfogadták az Állambiztonsági

Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló javaslatot.

Amely előírja: fél éven belül minden természetes és jogi személynek be kell szolgáltatnia a nála lévő ügynökaktákat, iratokat.

Ha beszolgáltatja, jól jár: mentesül a minősített adatokkal való visszaélés, illetve személyes adatok jogellenes kezeléséért járó jogkövetkezmények alól.

A lényeg viszont csak most jön.

Aki ugyanis megtart ilyen iratot, az „nem hivatkozhat valamely tény igazolása céljából a jogellenesen birtokolt iratra”.

Magyarul, ha jól értem: ha valamely közszereplőről megtudnám, hogy beszervezett ügynöke volt a komcsi rendszernek, s az ezt igazoló dokumentum nem a levéltárból, hanem magánszemélytől származna, nem írhatnám meg a sztorit.

Ha ugyanis az illető bíróságra menne (effélék szinte mindig szoktak), nem használhatnám az iratot igazam bizonyítására.

Persze mondhatjuk erre, hogy szépen szolgáltassa csak be az a magánszemély, aztán akkor kutatható lesz minden, nincs itt semmi látnivaló.

A kérdés csak az: bízunk-e, bízhatunk-e az állam intézményeiben annyira, hogy ha náluk van valami terhelő adat valamely aktuális hatalmasságról, az biztonságban és kutatható formában meg is marad náluk.

Ezer bocs, de én nem bízom ennyire az állam szerveiben.

Általában sem, de most nem is általában vagyunk.

<http://valasz.hu/itthon/papirja-van-egy-kormanytag-ugynokmultjarol-matol-kitorolheti-vele-124288>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Új „ügynökkönyv” leplezi le az '56-os mártírok besúgóját

ATV.HU - 2017. 06. 15.

Tudta, hogy Renner Péter forradalmárt, az '56 után megtorlások egyik híres áldozatát, nem Szabó Miklós kiscgazda politikus dobta fel a hatóságoknak, hanem egy szintén ellenálló jogászhallgató, aki hazafias alapon működött együtt az állambiztonsággal? Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában (ÁBTL) őrzött iratokban ügynökként feltüntetett, több mint 70 véletlenszerűen kiválasztott ember történetét írta meg Kónyáné Kutrucz Katalin és Petrikné Vámos Ida Ügynöksorsok - Ügynök? Sorsok? A hálózati lét sokfélesége és a megismerés korlátai címmel, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága gondozásában.

A szerzők már a bevezetőben leszögezik, nem könnyű eldönteni, ki minősül valójában hálózati személynek, és ezért is jelentik ki, hogy nem helyeslik az 1945 és 1990 között beszervezett hálózati személyek bármiféle listájának nyilvánosságra hozatalát, hiszen „milyen történeti források alapján ültethető valaki a nyilvánosság szégyenpadjára, és – egy vélelmezett társadalmi közmegegyezésre apellálva – melyik fórum teheti ezt meg?”.

– írja az ÁBTL főigazgató-helyettese, hozzátéve, hogy az esetek többségében a beszervezett és az ügyosztály kapcsolata csak rövid ideig tartott, és általában olyan bejegyzésekkel zárult, mint: „alkalmatlan”, „konspirálódott”, „kérte a kapcsolat megszakítását”, „munkahelyváltás miatt”, stb. Voltak azonban, nem is kevesen, akik „hazafias alapon” jelentettek éveken, vagy akár évtizedeken át.

Egy igaz történet

A feldolgozott sorsok alanyainak csak a fedőneve szerepel a könyvben, vannak azonban olyanok, akikkel kivételt tettek a kutatók, és történetükben – éppen a bizonyíthatóság magas foka miatt – mindenki a valódi nevén szerepel. Az egyik ilyen a „Lakatos Péter” névre hallgató ügynök, akit azért akartak „leleplezni”, mert kulcsszerepet játszott Renner Péter és társai letartóztatásában.

A most megjelent Ügynöksorsok azt állítja, hogy az '56-os forradalmát a közhiedelemmel ellentétben

A 2007-ben elhunyt férfi megírta ugyan a saját verzióját a Nagy Imre testamentuma, a Magyar Golgota című könyvében, ám az ÁBTL-nél őrzött dokumentumok alapján egyértelmű a felelőssége.

Önként és dalolva

Lukács Imrét valószínűleg hazafia alapon szervezték be. Az októberi események a katonaságnál érték, tagja volt a Forradalmi Katonai Tanácsnak és az ELTE Forradalmi Bizottságának is, ahol a röplapokért felelt, emellett részt vett az Október Huszonharmadika című lap szerkesztésében. A forradalom leverése után arra hivatkozva folytatta jogi tanulmányait, hogy a katonaságtól leszerelték.

A rendelkezésre álló iratokból arra lehet következtetni, hogy a felelősségre vonás elől először külföldre akart szökni, majd miután az megghiúsult, ő maga kereste fel az állambiztonsági szerveket és ajánlotta fel szolgálatait. Megtudta ugyanis, hogy Renner Péter a bécsi Magyar Forradalmi Tanács, illetve a Nemzetörszövetség megbízásából illegálisan hazatért Magyarországra, és ezt közvetítőkön keresztül közölni akarta Münnich Ferencsel, Kádár János akkori helyettesével.

„Lakatos Péter”-ré válás

Renner Péter a Corvin közti ellenállók és a Nemzetörség parancsnoksága között volt összekötő a forradalmi események idején. 1956. november 26-án Ausztriába menekült, ahol felvette a kapcsolatot a bécsi emigráns Magyar Forradalmi Tanáccsal és Pongrácz Gergellyel. 1957. február elején tért haza titokban, és nyomban felvette a kapcsolatot a hazai munkástanácsokkal, majd megfelelő információk birtokában vissza akart térni Ausztriába.

Nyomban beszervezték, „Lakatos Péter” lett a fedőneve.

Bemutatta Rennernek Klein Árpád hadnagyot, mint egy egyetemistákból és elbocsátott külügyminisztériumi alkalmazottakból álló, 18 fős illegálisan működő csoport vezetőjét, és azt hazudták az Ausztriából érkezett férfinak, hogy március 15-én komolyabb fegyveres megmozdulásra készülnek.

Három mártír

Lukács „szerzett” Rennernek kamu papírokat, némi kézpénzt és szamizdat kiadványokat, amivel elaltatták bizalmatlanságát, sőt még egy K-lakásban (konspirált) el is szállásolták. Renner megbízott Kleinben és Lukácsban is, sőt Klein még egy további állambiztonsági embert is beszerveztetett maguk mellé, akiről azt állították, hogy a forradalmi csoport rádiósa.

Az alaposan megszervezett akció tetőpontján, Ausztriába való visszatérésének estéjén Rennert tőrbe csalták és letartóztatták, terhelő bizonyítékok tömkelegét találták meg nála: neveket, címeket, telefonszámokat. Másnap folytatódtak az őrizetbe vételek.

A többiek összesen 70 év szabadságvesztést kaptak.

Egy újabb áldozat

Az ügyről készült órnagyi összefoglaló jelentés méltatja „Lakatos Péter” aktivitását és megbízhatóságát, aki büszke az állambiztonságiakkal zajló együttműködés eredményére. Nem is hagyta abba: ő dobta fel nem sokkal később Bohó Róbert dramaturgot, aki a Petőfi Kör vezetőségi tagja volt, és részt vett a forradalomban, illetve az azt követő szervezkedésekben.

Bohót az Október Huszonharmadika című illegális kiadvány teljes szerkesztőségével együtt tartóztatták le, 8 évet kapott. 1961-ben kegyelemmel szabadult, és 1974-ben hazafias alapon beszervezték...

Párizs kimaradt

„Lakatos Pétert” 1957 októberében tartótisztjei átadták a Hírszerzésnek. Abban bíztak, hogy külföldre menekült forradalmár ismerősei nem tudnak beszervezéséről, és ha befogadják, sok értékes információval szolgálhat. Még egy adalékot is gyártottak a legendájához: itthon katonaszökevényként eljárás indult ellene.

Ausztrián keresztül ment volna Franciaországba, ám itthon elterjedt, hogy „beütötték”, ezért a sógoroknál rekedt, és mivel nem sok hasznát vették a légerekről szóló beszámolóinak, hazarendelték. Átadták a Csongrád megyeieknek, de ott sem tudták foglalkoztatni, egy ideig a párt helyi lapjánál dolgozott.

Hírszerző dossziéját 1960-ban azzal a méltatással zárták le, hogy

<http://www.atv.hu/belfold/20170614-uj-ugynokkonyv-leplezi-le-az-56-os-martirok-besugojat>

A hírt közzétettük a NEB közösségi oldalán:

<https://www.facebook.com/nemzetiemelekezetbizottsaga/posts/1897913817088675>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)

Most már egyenesen azt hazudja a NEB, hogy a besúgó volt az áldozat, azért nem szabad nyilvánosságra hozni az ügynöklistákat

KURUC.INFO - 2017.06.18.

Az Ügynöksorsok című könyv rávilágít, a jelentők akár nagyobb áldozatok lehetnek, mint a megfigyelt személyek - legalábbis ezt próbálták bemagyarázni a hallgatóknak a Kossuth Rádió szebb napokat is megélt, Vasárnapi Újság című műsorában. A Híradó alábbi összefoglalójában csak az égető helyesírási hibákat javítottuk (ha már az MTVA évi 90 milliárdjából nekik erre nem futotta).

A történetek fontosabbak, mint az ügynöklisták

A rendszerváltozás óta állandóan újra és újra felmerülő kérdés, hogy nyilvánosságra kell-e hozni az 1945 és 1990 között beszervezett hálózati személyek listáját. Nyilván jogos a követelés, hogy a politikai rendőrség korabeli tudatos kollaboránsait megismerje a közvélemény, de valóban egyenlőségjelet lehet-e húzni ügynök és ügynök között. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága által a héten bemutatott Ügynöksorsok című kötet az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött iratokban ügynökként feltüntetett több mint hetven ember sorsán keresztül szeretné megmutatni, mennyire nem egyértelmű a válasz. A könyvbemutatón járt a Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsora, és megszólaltatta a könyv két szerzőjét, Kónyáné Kutrucz Katalint és Petrikné Vámos Idát.

Meg kell fontolni, mit hozunk nyilvánosságra

A legteljesebb iratanyagot kutathatóvá kell tenni, de azt, hogy mit hozunk nyilvánosságra, meg kell fontolni. Az ügynökök jelentésének nagy része ugyanis az

áldozatokról szól. Akarjuk-e, hogy a szüleink, nagyszüleink nehézségeiről egy torz szemüvegen keresztül készült, hamis adatokat tartalmazó anyagok értelmezés nélkül megjelenjenek a neten? – mondta el Kónyáné Kutrucz Katalin. 1945 után a politikai bűncselekmények felderítésére kellett beszervezni az ügynököket, és gyakran fizikai bántalmazást alkalmaztak – hívta fel a figyelmet Petrikné Vámos Ida. – Ezzel szemben az rázott meg legjobban, mikor egy tartótiszt azt írja: az indok arra, hogy miért lehet beszervezni egy férfit, az az, hogy négy gyermeke van, felesége nem tud munkát vállalni a kisgyermek miatt, így nem engedheti meg magának, hogy elveszítse állását – emelte ki Kónyáné Kutrucz Katalin.

Mikor az ügynök az áldozat

Ibolya fedőnéven ügynök volt egy nő, de valójában áldozat – hangzott el. Férje disszidált, és ráállították férje legjobb barátját, aki később szerelmet is vallott neki. A nő próbált megfelelni a szeretett férfinak, de annyi esze volt, hogy volt férjének, gyermeke apjának jelezte, hogy semmiképpen se jöjjön haza. Ibolya nagyobb áldozat volt, mint akiről jelentenie kellett volna – húzták alá. Egy másik történet során könnyebb kiolvasni az ügynök bűnösségét. – Egy kisvárosi férfi önként jelentett gyermekkori „barátjáról”, akit kis híján bitófára is juttatott – annyi bűne volt, hogy módosabb családba született. De volt olyan eset is, mikor valóban akasztás lett a jelentés vége.

– A cél az volt, hogy próbáljuk megmutatni azt: az ügynöklisták követelése fals követelés, nem segít a múlt feltárásában. A múlt feltárását az segíti, ha a történeteket lehet megismerni – húzta alá Kónyáné Kutrucz Katalin.

<https://kuruc.info/r/6/174072/>

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)